

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy
Spółecznej w Sędziszowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje miasto Sędziszów i gminę, w której zamieszkuje 12 134 mieszkańców.

Burmistrzem Miasta i Gminy Sędziszów jest Pan Waław Szarek.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie został utworzony na mocy Uchwały Nr III/1790 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Sędziszowie z dnia 27 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwa „Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie”.

Ośrodek posiada własny REGON 290005567 i NIP 656-181-38-96.

Kierownikiem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie jest Pani Grażyna Błońska.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut Ośrodka nadany Uchwałą Nr XXV/166/2016 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 29 listopada 2016 roku. Zmiany do Statutu wprowadzono: Uchwałą Nr XXVIII/189/2017 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 14 lutego 2017 roku oraz Uchwałą Nr XXX/254/2020 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 28 grudnia 2020 r.;
- 2) Regulamin Organizacyjny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie wprowadzony Zarządzeniem Nr MG OPS-021/2/2018 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie z dnia 02.01.2018 r. Zmianę do Regulaminu wprowadzono Zarządzeniem Nr MG OPS-021/19/2020 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie z dnia 31.12.2020 roku;
- 3) Uchwałą Nr III/17/2010 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe zasady częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;
- 4) Uchwałą Nr XL/326/2014 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 28 marca 2014 roku w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowe zasady częściowego lub

całkowitego zwolnienia od opłata jak również trybu ich pobierania oraz zmiana wprowadzona Uchwałą Nr XXXI/212/2017 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 12 maja 2017 roku;

- 5) Uchwałą Nr XLI/367/2022 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 8 lutego 2022 r. w sprawie ustalenia kosztu jednej godziny usług opiekuńczych przez opiekunki w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sędziszowie – 40 zł;
- 6) Uchwałą Nr IV/30/2018 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 -2023;
- 7) Uchwałą Nr IV/29/2018 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
- 8) Uchwałą Nr XIV/130/2019 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 25 listopada 2019 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych, ośrodkach wsparcia, w schroniskach dla osób bezdomnych oraz w schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi udzielających schronienia osobom tego pozbawionym, w tym bezdomnym, które ostatnie stałe miejsce zameldowania posiadały na terenie Gminy Sędziszów;
- 9) Uchwałą Nr XVII/114/2016 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 17 lutego 2016 r. w sprawie uchwalenia gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziszów
- 10) na lata 2016 – 2022.;
- 11) Uchwałą Nr XIV/129/2019 Rady Miejskiej Sędziszów z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie wyrażenie zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego w zakresie powierzenia Gminie Radków realizacji zadania publicznego polegającego na świadczeniu usług opiekuńczych i bytowych w formie rodzinnego domu pomocy;
- 12) Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Sędziszów znak: SG.0052.5.2021 z dnia 30 sierpnia 2021 roku dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;
- 13) Upoważnienie Burmistrza Miasta i Gminy Sędziszów znak: SG.U.077.4.2017 z dnia 17 stycznia 2017 roku dla pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej Pani B.G. do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Katarzyna Wach - koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 792/2022 z dnia 10 października 2022 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Pana Mariusza Paska - Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach;
2. Barbara Nowak - kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 793/2022 z dnia 10 października 2022 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Pana Mariusza Paska - Zastępcę Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie* pod poz. 19.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 12 - 14 października 2022 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U z 2020 r. poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz.2268 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie mieści się w budynku będącym własnością Gminy w Sędziszowie przy ul. Kardynała Wyszyńskiego 4, tel. 41 38 12 169. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej opisano w protokole oględzin, który stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka jest usytuowana w parterowym budynku, który jest własnością Gminy Sędziszów. Budynek jest pozbawiony barier architektonicznych. OPS zajmuje 8 pomieszczeń. Pracownicy socjalni zajmują 3 pokoje. Kierownik ośrodka ma wydzielony samodzielny gabinet (Zał. Nr 1 - protokół oględzin).

Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność, nie ma wydzielonego pomieszczenia do rozmów indywidualnych.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji MG OPS jest długotrwała choroba, ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Urzędzie Gminy.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Miejsko-Gminny Ośrodku Pomocy Społecznej w Sędziszowie w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na pełny etat 8 pracowników, tj. kierownik, 3 starszych specjalistów pracy socjalnej, specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny, pracownik socjalny i starsza opiekunka środowiskowa.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem Ministra Pracy Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

liczba mieszkańców gminy/liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 12134/6 = 2 022 osoby.

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.), gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 2 022 mieszkańców. Biorąc pod uwagę liczbę osób i rodzin objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących wymóg ten jest spełniony (201 rodzin w I półroczu 2022 r./6 pracowników – 34 rodziny) wymóg jest spełniony.

Pracownicy zajmujący się świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. 2268 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **34 osób**. Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za **30 osób**.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasiłki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

MGOPS-5010/Rs/43-20/1/2022; PS-V.5100.1.2022; PS-I.5100.2.2022; MGOPS-5010/Rs/04-19/1/2022; PS-I.5100.2.2021; PS-I.5100.4.2021; PS-VI.5100.2.2022; PS-IV.5100.3.2021; MGOPS-5010/Rs/26/zm/01/2022; MGOPS-5010/Rs/49/zm/01/2020; PS-IV.5100.1.2022.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do Ośrodka.

W styczniu 2022 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. z 2021r., poz. 1296). Decyzje były zmieniane z urzędu lub na wniosek osób zainteresowanych. Przed ich wydaniem zawiadamiano zasiłkobiorców o wszczęciu postępowania administracyjnego oraz przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji wpisywano także upoważnienie Burmistrza dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej lub pracownika socjalnego do wydawania decyzji administracyjnych.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres, na jaki zostało ono przyznane oraz sposób realizacji świadczenia.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym była przesłana osobom zainteresowanym oddzielnym pismem.

W skontrolowanych decyzji administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, informując o tym fakcie klienta w sentencji oraz w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o zrzeczeniu się prawa do odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że Ośrodek w 2022 roku do dnia kontroli pomocą okresową objął **38 rodzin na kwotę 51 704 zł**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie, długotrwała choroba i niepełnosprawność.

Kontroli poddano wybraną losowo dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.I.5106.4.2022; PS.IV.5101.5.2022; PS.IV.5101.6.2022; PS.III.5101.4.2022;
PS.III.5101.3.2022; PS.I.5101.13.2022; PS-VI.5101.8.2022; PS-VI.5101.1.2022;
PS-V.5101.6.2022; PS-V.5101.7.2022.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. Przywołane było także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z właściwym publikatorem oraz upoważnienie Kierownika lub p.o. Kierownika OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W sprawdzonych decyzjach, realizowanych przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., przytaczano go w pouczeniu i uzasadnianiu decyzji.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki pomoc została udzielona, powód przyznania pomocy raz określano sposób wypłaty zasiłków.

Ze skontrolowanych akt wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się m.in. zaświadczenia o aktualnych dochodach z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z PUP, kserokopie decyzji o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z Urzędu Miasta i Gminy o wielkości gospodarstwa rolnego lub kopie nakazów podatkowych.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, że w roku 2022 do dnia kontroli pomoc w formie posiłku otrzymało **56 osób, w tym 50 dzieci, a 98 rodzin** otrzymało świadczenie pieniężne w formie zasiłku celowego na zakup żywności.

Dożywianie prowadzone w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Sędziszów :

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów w 2022 r.	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Św. Floriana w Sędziszowie	4	9,00 zł	jeden gorący posiłek
2.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Sędziszowie	21	9,00 zł	jeden gorący posiłek
3.	Szkoła Podstawowa w Pawłowicach	1	9,00 zł	jeden gorący posiłek
4.	Szkoła Podstawowa w Krzcięcicach	9	9,00 zł	jeden gorący posiłek
5.	Szkoła Podstawowa w Tarnawie	13	9,00 zł	jeden gorący posiłek
6.	Szkoła Podstawowa w Mstyczowie	2	9,00 zł	jeden gorący posiłek

Ponadto dla 10 dzieci udzielne było wsparcie w formie gorącego posiłku na wniosek dyrektora szkoły.

Z powyższego wynika, że dzieci korzystają z gorącego posiłku co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia i z ideą programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych*, w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: PS-VI.5102.1.21.2022; PS-VI.5102.1.12.2022; PS-V.5102.1.12.2022; PS-V.5102.1.4.2022; PS-III.5102.1.6.2022; PS-II.5102.1.20.2022; PS-II.5102.1.16.2022; PS-IV.5102.1.17.2022; PS-IV.5102.1.21.2022; PS-IV.5102.1.23.2022;; PS-I.5102.1.15.2022; PS-IV.5102.1.18.2022;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach: PS-III.5113.4.2022; PS-III.5113.6.2022; PS-VI.5113.10.2022; PS.-VI.5113.11.2022; PS-V.5113.1.2022; PS-V.5113.2.2022; PS-V.5113.4.2022; PS-II.5113.8.2022; PS-II.5113.5.2022; PS-IV.5113.3.2022; PS-IV.5113.4.2022.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami i datami wydania aktów. W podstawie prawnej decyzji zamieszczono także upoważnienie Burmistrza dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji przyznających posiłek lub zasiłek celowy na zakup żywności przytaczano również Uchwałę Nr IV/30/2018 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte rządowym program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 -2023,; Uchwałę Nr IV/29/2018 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia programu osłonowego. W decyzjach widniała również Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, w związku z którą realizowany jest Program. W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji było także rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłek w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” niezasadnie przywołano art 39 ustawy o pomocy społecznej. Brak było natomiast art. 48 tej ustawy, stanowiącego o posiłku. W decyzjach na zasiłki celowe z Programu prawidłowo wymieniono art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, cenę jednostkową posiłku oraz kto jest jego realizatorem, nie odnotowano natomiast informacji, w które dni będzie świadczona pomoc. Posiłki przyznawano na okres od lutego do czerwca i od września do grudnia 2022 roku. W części decyzji przyznających posiłek był zapis stanowiący o tym, że w okresie gdy dziecko nie uczęszcza do szkoły z powodu jej zamknięcia, a dzień ten jest dniem nauki szkolnej, posiłek będzie wydawany przez Spółdzielnię Socjalna „Przysmak”.

W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe wpisywano kwotę zasiłku, czas, na jaki świadczenie przyznano oraz sposób realizacji.

Natomiast brak było zapisu mówiącego o zasiłku celowym tylko o świadczeniu pieniężnym. Zdanie zespołu kontrolującego powinien być zapis, że przyznaje się pomoc w formie świadczenie pieniężnego w postaci zasiłku celowego.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w sentencji informując o tym stronę, w uzasadnieniu

stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a., w podstawie prawnej natomiast nie przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz zamieszczano informację o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej MG OPS w Sędziszowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia, opahu. Zgodnie z art. 41 ust.1 cytowanej wyżej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach, specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie, w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Zasiłki celowe które nie podlegają zwrotowi.

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka, w roku 2022 do dnia kontroli udzieliła **dla 105 osób/ rodzin** zasiłków celowych w ramach zadań własnych gminy oraz **dla 40 osób** – specjalnych zasiłków celowych.

Podczas kontroli sprawdzono akta:

zasiłki celowe:

PS-II.5101.1..2022; PS-II.5101.2.2022; PS-IV.5102.2.2022; PS-I.5102.10.2022;
PS-I.5102.14.2022; PS-I.5102.2.2022; PS-I.5102.3.2022; PS-I.5102.7.2022;
PS-I.5102.17.2022; PS-VI.5102.3.2022.

zasiłki celowe specjalne:

PS-V.5102.7.2022; PS-V.5102.5.2022; PS-VI.5102.2.2022; PS-.VI.5102.17.2022;
PS-III.5102.2.2022; PS-III.5102.3.2022; PS-II.5101.4.2022; PS-IV.5102.6.2022;
PS-IV.5102.10.2022; PS-IV.5102.12.2022

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny m.in. odcinki rent lub emerytur, karty informacyjne ze szpitala, faktury za zakup leków, kopie kart informacyjnych ze szpitala.

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego,

rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały w podstawie prawnej z aktualnymi publikatorami. W podstawie prawnej decyzji przywołano również upoważnienie Burmistrza dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy.

Pomoc przyznano prawidłowo - od miesiąca złożenia wniosku - zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W sentencji sprawdzonych decyzji na zasiłki celowe i zasiłki specjalne celowe odnotowano cel, kwotę zasiłku oraz miejsce i termin realizacji świadczenia.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, iż decyzjom, realizowanym przed uprawomocnieniem decyzji nadawano rygor natychmiastowej wykonalności.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie, brak było informacji o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie realizuje pomocy w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Gmina Uchwałą Nr III/17/2010 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 30 grudnia 2010 roku oraz zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr XXXI/212/2017 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 12 maja 2017 roku. określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania. Natomiast Uchwałą Nr XLI/367/2022 Rady Miejskiej w Sędziszowie z dnia 8 lutego 2022 r. ustaliła kosztu jednej godziny usług opiekuńczych w roku 2022

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli. usługi wykonywane były u 28 osób. W dniach kontroli usługi świadczone były u 13 osób. Usługi świadczy 9 opiekunek, w tym

dwie zatrudnione na umowę o pracę przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziszowie oraz siedem zatrudnionych w ramach umowy – zlecenia.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem: osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego iż osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób, oświadczenia wnioskodawcy o wyrażeniu zgody na objęcie pomocą w formie usług opiekuńczych. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponosiły odpłatność w zależności od posiadanego dochodu.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

UO.5122.10.2022; UO.5122.3.2022; UO.5122.15.2022 oraz zmiana decyzji zm UO.5122.15.2022; UO.5122.35.2021; UO.5122.16.2022; UO.5122.14.2022; UO.5122.11.2022; UO.5122.5.2022; UO.5122.32.2021; UO.5122.36.2021; UO.5122.20.2021.

W postanowieniu decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika OPS określono liczbę godzin usług w tygodniu, okres na jaki przyznano usługi, informowano o pełnym koszcie 1 godziny usług, wysokość odpłatności oraz termin i sposób wnoszenia odpłatności oraz kto będzie realizatorem usługi. Do decyzji dołączany jest *Zakres usług świadczonych przez opiekunkę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziszowie – informacja dla osoby korzystającej*. Podpisana kopia przez osobę objętą wsparciem znajduje się w aktach.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne. W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, Uchwały Rady Miejskiej w Sędziszowie, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Odnotowano także upoważnienie kierownika do wydawania decyzji. Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem się, w podstawie prawnej wpisywano art. 108 kpa, poinformowano o tym fakcie w sentencji oraz w uzasadnieniu decyzji iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował także zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W roku 2022 do dnia kontroli ze specjalistycznych usług opiekuńczych korzysta 8 osób, w tym 4 dzieci z autyzmem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze wykonuje pielęgniarka zatrudniona przez Ośrodek Pomocy Społecznej na umowę o pracę oraz oligofrenopedagodzy zatrudnieni na umowę – zlecenie. Opiekunki posiadają certyfikat ukończenia treningu umiejętności społecznych.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

UO.5122.1.2.2022; UO.5122.1.3.2022; UO.5122.1.4.2022; UO.5122.1.7.2021;
UO.5122.1.6.2021; UO.5122.1.9.2021; UO.5122.1.5.2021; UO.5122.1.8.2021;

W aktach klientów znajdują się m. in.: wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, kodeks postępowania administracyjnego oraz upoważnienie Burmistrza dla kierownika do wydawania decyzji administracyjnych.

W decyzjach zmieniających Ośrodek przywołuje art. 106 ust 5 ustawy o pomocy społecznej. Zdaniem zespołu kontrolującego powinien być jeszcze art. 163 kodeksu postępowania administracyjnego.

W sentencji decyzji określano ilość przyznanych usług, czas na jaki je przyznano oraz określano czy przyznane są odpłatnie czy bezpłatnie, zakres usług. Zamieszczano także informacje o terminie i odpłatności za usługę oraz podawano numer konta na które należy wpłacić należność..

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek

skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2022 w domach pomocy społecznej przebywa **16 mieszkańców** Gminy Sędziszów, w tym jedna skierowana w 2022 roku oraz 5 osób w rodzinnym domu pomocy.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m.in. na: udzielaniu pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu problemów klientów, trudnych sytuacji życiowych, prowadzeniu rozmów aktywizujących osoby bezrobotne, przedstawianiu aktualnych ofert pracy z PUP, pomocy w uzupełnianiu różnego rodzaju wniosków, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, ustalaniu wizyt lekarskich, pomocy w uzyskaniu różnego rodzaju świadczeń, motywowaniu podopiecznych do aktywnego poszukiwania pracy, współpracy m. in.: z Urzędem Miasta i Gminy, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, sądami. W okresie kontrolowanym praca socjalna realizowana była z **98 rodzinami**.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni zawarli **19 kontraktów socjalnych**.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sędziszowie ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawano celowo i zasadnie.

Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność, nie ma wydzielonego pomieszczenia do rozmów indywidualnych.

Kierownik kontrolowanej jednostki posiada wymagane wykształcenie na zajmowanym stanowisku. Pracownicy socjalni oraz pracownicy zajmujący się świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi posiadają odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 2022 mieszkańców i tylko 34 rodzin,

W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, kserokopie decyzji wydawanych w zakresie zasiłków rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia lekarskie, oświadczenia klientów, faktury za zakupione lekarstwa.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie dla Kierownika lub upoważnionego pracownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Nadmienić należy, że informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym jest przekazywana klientom oddzielnym pismem.

W postanowieniu decyzji przyznających wszystkie formy pomocy podawano sposób i termin wypłaty świadczeń.

Ponadto w podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłek w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” niezasadnie przywołano art 39 ustawy o pomocy społecznej, brak było natomiast art. 48 tej ustawy, stanowiącego o posiłku. W decyzjach na zasiłki celowe z Programu prawidłowo wymieniono art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Miasta i Gminy Sędziszów dzieci otrzymują dożywianie w formie gorącego posiłku, co jest zgodne zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że sprawdzonym decyzjom, realizowanym przed terminem ich uprawomocnienia nadawano rygor natychmiastowej. Części decyzji nadano prawidłowo rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W części decyzji przy zmianach przywoływano tylko art. 106 ustawy o pomocy społecznej, Zdaniem zespołu kontrolnego powinien być przywołany także art. 163 kpa.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że MG OPS w kontrolowanym okresie dostatecznie wykorzystywał kontrakt socjalny jako instrumentu pracy socjalnej - do dnia kontroli zawarto 19 kontraktów.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem jednostki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania

protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Katarzyna Wach
2. Barbara Nowak

Kwach
Bara

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
MIEJSKO-GMINEJ GOSPODARSTWA
POMOCY SPOŁECZNEJ
G. Błońska
mgr Grażyna Błońska

Kielce, dnia listopada 14 listopada 2022 r.

Data i podpis

21. 11. 2022

Sepeł i
Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Marcin Pasek
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielce 3. 25-516 Kielce